

Sygn. akt. IV Ka 1158/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy IV Wydział Karny Odwoławczy
w składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Urbańska - Trzecka - sprawozdawca

Sędziowie SSO Danuta Lesiewska

SSR del. do SO Justyna Mrajska

Protokolant sekr. sądowy Hanna Płaska

przy udziale Gizeli Kubickiej Prokuratora Prokuratury Okręgowej
w Bydgoszczy

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2014 roku

sprawy **S. W.**

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

z dnia 16 października 2013 roku sygn. akt III K 203/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu
w Bydgoszczy do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt IV Ka 1158/12

UZASADNIENIE

W sprawie **S. W.** skazanego prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 3 marca 2004 roku, sygn. akt XVI K 2146/03 za przestępstwo z art. 178a § 1 kk popełnione w dniu 16 października 2003 roku na karę 100 stawek grzywny po 10 złotych,
2. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 11 marca 2004 roku, sygn. akt III K 429/03 na karę łączną roku i dwóch miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwa z art. 282 kk (rok i 2 miesiące pozbawienia wolności) i z art. 286 § 2 kk (6 miesięcy pozbawienia wolności) popełnione w okresie od stycznia 2003 roku do 17 lutego 2003 roku,
3. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 6 maja 2005 roku, sygn. akt IV K 1831/02 za przestępstwo z art.13§ 1 kk w zw. z art. 282 kk i art. 157§ 2 kk i art. 288 §1 kk w zw. z art. 11 § 2kk popełnione w dniu 25 lipca 2002 roku na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres 5 lat oraz karę 30 stawek dziennych grzywny po 30 złotych, przy czym postanowieniem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 17 lutego 2010 roku zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności,

4. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 15 maja 2007 roku, sygn. akt IV K 832/05 za przestępstwo z art. 157§ 1 kk popełnione w dniu 30 marca 2005 roku na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres 5 lat oraz karę 40 stawek dziennych grzywny po 25 złotych,

5. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 20 marca 2008 roku, sygn. akt IV K 1171/06 za przestępstwo z art.270 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 272 kk w zw. z art 11 § 2 kk popełnione w okresie od 7 do 10 listopada 2005 roku na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres 5 lat oraz na podstawie art. 71 1 kk karę grzywny 50 stawek dziennych po 30 złotych, przy czym postanowieniem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 5 września 2012 roku zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności,

6. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 14 września 2009 roku, sygn. akt XVI K 2012/08 za przestępstwo z art.284 § 2 kk w zw. z art.12 kk popełnione w okresie od 22 października 2006 roku do 30 listopada 2006 roku na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres 5 lat oraz karę 30 stawek dziennych grzywny po 10 złotych, przy czym postanowieniem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 8 lipca 2013 roku zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności,

7. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 25 maja 2010 roku, sygn. akt IV K 402/09 za przestępstwo z art. 291 §1 kk popełnione w okresie od 16 marca 2005 roku do połowy czerwca 2005 roku na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 100 stawek dziennych grzywny po 20 złotych,

8. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 22 czerwca 2010 roku, sygn. akt XVI K 360/10 za przestępstwo z art. 286 §1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk popełnione w dniu 22 kwietnia 2009 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności,

9. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 24 czerwca 2010 roku, sygn. akt IV K 1016/07 na kary łączne roku pozbawienia wolności oraz 50 stawek dziennych grzywny po 10 złotych za dwa przestępstwa z art. 291 §1 kk popełnione w w okresie od 23 czerwca 2006 roku do 5 mara 2007 roku , gdzie kary cząstkowe to 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz dwukrotnie kara 50 stawek grzywny po 10 złotych,

10. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 18 maja 2011 roku, sygn. akt III K 295/09 za przestępstwo z art. 270 § 1 kk i art. 300 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk popełnione w okresie od 21 do 24 sierpnia 2001 roku na karę 1 i 2 miesięcy roku pozbawienia wolności,

11. Sądu Rejonowego w Sulęcinie z dnia 17 kwietnia 2012 roku, sygn. akt II K 111/12 za przestępstwo z art. 270 § 1 kk popełnione w dniu 4 stycznia 2012 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

12. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 28 stycznia 2013 roku, sygn. akt IV K 665/12 za przestępstwo z art. 284 §2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione w okresie od 12 listopada 2011 roku do dnia 4 stycznia 2012 roku na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności,

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy wyrokiem łącznym z dnia 16 października 2013 roku sygn. akt III K 203/13:

I . rozwiązał wyrok łączny Sądu rejonowego w Bydgoszczy z dnia 10 lutego 2012 roku wydany w sprawie sygn. akt III K 696/11

II. na podstawie art. 569§ 1 kpk i art. 85 kk i art. 86 § 1 kk połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami wskazanymi w punktach 2 i 3 (IIIK 429/03 i IV K 1831/02) i w ich miejsce wymierzył S. W.karę łączną 3 lat pozbawienia wolności.

III. na podstawie art. 569§ 1 kpk i art. 85 kk i art. 86 § 1 kk połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami wskazanymi w punktach 5, 6 i 7 (IV K 1171/06, XVI K 2021/08, IV K 402/09) i w ich miejsce wymierzył S. W.karę łączną 3 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności.

IV. na podstawie art. 569§ 1 kpk i art. 85 kk i art. 86 § 1 kk połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami wskazanymi w punktach 8,9 i 10 (XVI K 360/10,IV K 1016/07, III K 295/09) i w ich miejsce wymierzył S. W.karę łączną 3 lat pozbawienia wolności.

V. na podstawie art. 569§ 1 kpk i art. 85 kk i art. 86 § 2 kk połączył kary grzywny orzeczone wyrokami wskazanymi w punktach 6 i 7 (XVI K 2021/08, IV K 402/09) i w ich miejsce wymierzył S. W.karę łączną 110 stawek dziennych po 20 złotych każda.

VI. orzekł, że pozostałe rozstrzygnięcia w połączonych wyrokach pozostawia do odrębnego wykonania.

VII. na podstawie art. 572 kpk umorzył postępowanie w odniesieniu do pozostałych wyroków.

Wyrok zawiera także rozstrzygnięcie o kosztach procesu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca S. W.zaskarżając wyrok w całości na korzyść skazanego.

Wyrokowi na podstawie art. 438 pkt 3 i 4 kpk zarzucił wyrokowi w punktach II, III i IV:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku poprzez uznanie, że między czynami skazanego nie zachodził związek przedmiotowy i temporalny, uzasadniający zastosowanie zasady asperacji w większym zakresie, oraz nie wzięcie pod uwagę w odpowiednim stopniu opinii o skazanym co miało wpływ na treść wyroku , a nadto naruszenie prawa materialnego (w zakresie punktu IV, w ramach którego do zbiegu włączono wyrok opisany w punkcie 10).

Apelujący wskazał również na to, że S. W.został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 21 sierpnia 2013 roku w sprawie sygn. akt IV K 778/13 na karę roku pozbawienia wolności za czyn z art. 284 2 kk w zw. Z art. 64 1 kk popełniony w dniu 19 lipca 2011 roku i wyrok ten spełnia warunki formalne do połączenia go z wyrokami opisanymi w punkcie 11 i 12 części wstępnej.

Stawiając te zarzuty obrońca skazanego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Apelację obrońcy skazanego poparł na rozprawie odwoławczej prokurator.

Sąd Odwoławczy zważył co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego jako zasadna musiała skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji z uwagi na naruszenie art. 85 kk i 572 kpk, które miało wpływ na treść wyroku.

Zgodnie z art. 569 § 1 k.p.k. sąd wydaje wyrok łączny, jeżeli zachodzą warunki do orzeczenia kary łącznej. Warunki te określone są w art. 85 k.k., który stanowi: „jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, **zanim zapadł pierwszy wyrok**, chociażby nieprawomocny, co do któregokolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną, biorąc za podstawę kary z osobna wymierzone za zbiegające się przestępstwa”.

A zatem warunki niezbędne do orzeczenia kary łącznej to:

- popełnienie dwóch lub więcej przestępstw zanim zapadł wyrok chociażby nieprawomocny co do któregokolwiek z nich,
- orzeczenie kar tego samego rodzaju lub innych podlegających łączeniu.

Prawidłowo Sąd Rejonowy uznał, że wskazane wyżej przesłanki zostały spełnione w odniesieniu do tych wyroków, które zostały objęte węzłami wyroku łącznego w punkcie II, III, IV oraz V wyroku i jednoznacznie stwierdzić należy, że przy łączeniu kar pozbawienia wolności i grzywnien w ww. punktach zaskarżonego wyroku sąd prawidłowo zastosował warunki jakie wynikają z treści art. 85 kk i zgodnie z zasadami wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności określonymi w art. 86 § 1 k.k.

Nieprawidłowo natomiast sąd natomiast uznał, że brak jest podstaw do połączenia wyroków opisanych w punktach 11 i 12 części wstępnej wyroku mimo, że w sposób oczywisty także w odniesieniu do tych wyroków zachodzą przesłanki do objęcia kar wymierzonych tymi wyrokami węzłem kary łącznej.

Artykuł 85 k.k. statuuje realny zbieg przestępstw. Jest on instytucją prawa materialnego stosowaną obligatoryjnie i wystąpienie przesłanek przewidzianych w art. 85 k.k. implikuje orzeczenie kary łącznej wedle obowiązujących reguł.

W realiach niniejszej sprawy w przypadku opisanych wyżej spraw (punkt 11 i 12 części wstępnej wyroku) doszło do obrazy prawa materialnego, co niewątpliwie miało wpływ na treść wyroku. W tej też części sąd niesłusznie umorzył postępowanie w oparciu o art. 572 kpk.

Sąd I instancji w żaden sposób nie odniósł się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku z jakich powodów uznał, że w odniesieniu do tych wyroków nie zachodzą podstawy do wyodrębnienia kolejnego zbiegu realnego i orzeczenia nowej kary łącznej, dlatego sądowi II instancji trudno jest prześledzić tok rozumowania sądu meriti, który przywiódł go do wniosku o braku warunków formalnych do objęcia węzłem kary łącznej kar orzeczonych wspomnianymi wyżej wyrokami, co stanowi ewidentne naruszenie art. 424 kpk i nie może być akceptowane przez sąd odwoławczy.

Tymczasem zarzut apelacyjny w tym zakresie należało podzielić, co w konsekwencji musiało prowadzić do wniosku, że w tej części doszło do obrazy prawa materialnego - z art. 85 kk.

Skoro bowiem wyrok Sądu Rejonowego w Sulęcinie sygn. akt II K 11/12 zapadł w dniu 17 kwietnia 2012 roku, mocą którego za przestępstwo z art. 270 § 1 kk popełnione w dniu 4 stycznia 2012 roku wymierzono skazanemu S. W. karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, a wyrok Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 28 stycznia 2013 roku, sygn. akt IV K 665/12 tyczy przestępstwa z art. 284 §2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnionego przed wydaniem wyroku wydanego przez Sąd Rejonowy w Sulęcinie, bowiem w okresie od 12 listopada 2011 roku do dnia 4 stycznia 2012 roku, skazującego S. W. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, to oczywistym jest, że i w tym wypadku zachodzą podstawy do wyodrębnienia kolejnego realnego zbiegu przestępstw i połączenia kar w ramach wyroku łącznego.

Co więcej, rację ma obrońca, że węzłem tej kary łącznej należy też objąć karę pozbawienia wolności orzeczoną wobec S. W. wyrokiem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 21 sierpnia 2013 roku w sprawie sygn. akt IV K 778/13 za czyn z art. 284 2 kk w zw. z art. 64 1 kk popełniony w dniu 19 lipca 2011 roku.

Wyrok ten nie był prawomocny w chwili wydania zaskarżonego wyroku łącznego, tym niemniej jako, że uprawomocnił się z dniem 15 listopada 2013 roku to aktualnie nie można go zignorować, zwłaszcza, że zachodzą podstawy do objęcia go węzłem wyroku łącznego z wyrokami opisanymi w punkcie 11 i 12 części wstępnej wyroku.

Sąd Okręgowy nie mógł jednak dokonać zmiany zaskarżonego wyroku poprzez właściwe, zgodne z art. 85 kk, połączenie poszczególnych kar w omawianym zakresie bo – w realiach niniejszej sprawy – musi dojść do podjęcia prawidłowych ustaleń i do wymiaru nowej kar łącznych po utworzeniu nowego zbiegu realnego w zakwestionowanych punktach zaskarżonego wyroku, a skazanemu zamknięto by w ten sposób tok instancyjny.

W tych okolicznościach konieczne stało się uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Sąd ponownie rozpoznający sprawę winien dokonać właściwego połączenia kar jednostkowych, przy uwzględnieniu powyższych wskazań i rozważyć w dalszej kolejności rozmiar kar łącznych, właściwych dla skazanego, mając przy tym na uwadze okoliczności podnoszone w apelacji w odniesieniu do wysokości kar łącznych ukształtowanych w punktach II,III i IV zaskarżonego wyroku. W świetle art. 436 kpk rozstrzygnięcie o pozostałych

zarzutach apelacji dotyczących wymiaru kar łącznych orzeczonych w punktach II, III i IV wobec skazanego, z uwagi na uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania było przedwczesne.